

**НИЗОМИЙ НОМИДАГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ**

“ТАСДИКЛАЙМАН”

А.К.Киргизбаев

2022 йил “30” 08

**МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ-ТАРБИЯ ПЕДАГОГИКАСИ
ФАНИНИНГ ЎҚУВ ДАСТУРИ**

Билим соҳаси: 100000 – Таълим

Таълим соҳаси: 110000 – Таълим

Таълим йўналиши: 60110300 – Мактабгача таълим
психологияси ва педагогикаси

Фан/модуль коди МТТР 112	Ўқув йили 2022-2023 2023-2024 2024-2025 2025-2026	Семестр 1-2-3-4	Кредитлар 22
Фан/модуль тури Мажбурий	Таълим тили Ўзбек/рус	Ҳафтадаги дарс соатлари 4-6-6-4	
Фаннинг номи	Аудитория машгулотлари (соат)	Мустақил таълим (соат)	Жами юклама (соат)
1. МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ-ТАРБИЯ ПЕДАГОГИКАСИ	300	360	660
2. 1. Фаннинг мазмуни			
Фанни ўқитишдан максад – талабаларда илмий дунёқарашни шакллантириш, Мактабгача ёшдаги болаларни ҳар томонлама ривожлантириш тамойиллари, унга қўйилган талаблар, болаларга таълим-тарбия бериш ва уларни ривожлантириш муаммолари, уларда ўз фикрини эркин баён эта олиш, тўғри овқатланиш, ўз-ўзини англаш ва муҳофиза қилиш, ёшга доир зарурий билим ва кўникмаларга эга бўлиш, баркамол авлод тарбиясини тўғри шакллантириш йўллари ва самарали усулларини моҳирона қўллаш, болаларда тенгдошлари билан алоқа ўрната олиш, ахлокий, эстетик, экологик, ҳуқуқий ва ижтимоий билимларни эгаллашга педагогик жиҳатдан тўғри ташкил этилган муҳитни яратиб бера олиш масаллари ҳақида талабаларга ҳар томонлама билимлар бериш, улардан олинган билимларга таянган ҳолда таълим бериш тушунтирилади. Фаннинг асосий вазифалари - мактабгача таълимнинг таълим тизимида тутган ўрни, мактабгача таълим бўйича касбий фаолиятнинг умумий тамойиллари, Мактабгача таълим-тарбия педагогикасининг педагогика назариси ва тарихи фани билан узвийлиги, Мактабгача таълим-тарбия педагогикасининг ривожланиш тамойиллари тўғрисида, Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси тарихи, Ўзбекистон Республикасида мактабгача таълим ташкилотлари тизимини билиши керак; - Мактабгача таълим-тарбия педагогикасининг назарий ва амалий билимларини эгаллаш, мактабгача таълим ташкилотларида болаларга ақлий, ахлокий, жисмоний ва эстетик тарбия бериш, Мактабгача таълим-тарбия педагогикасидан ўз касбий фаолиятини режалаштириш бўйича			

кўникмаларга эга бўлиши керак;

- мактабгача таълимнинг асосий тамойиллари, мактабгача таълим педагогикасига кўйиладиган асосий талаблар, мактабгача таълимнинг мазмуни, илмий-тадқиқот методлари, мактабгача ёшдаги болаларга ақлий тарбия бериш, мактабгача ёшдаги болаларни ахлокий, жисмоний ва эстетик тарбиялаш, мактабгача таълимнинг узвийлиги ва узлуксизлиги, мактабгача таълим ташкилотларида ва оилада тарбия жараёнини ташкил этиш малакаларига эга бўлиши керак.

II. Асосий назарий қисм (мавзулар машгулотлари)

II.1. Фан таркибига кўйилган мавзулар қирради:

1-Мавзу: Мактабгача таълим-тарбия педагогикасининг умумий асослари. Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси фаннинг предмети ва вазифалари.

Мактабгача таълим-тарбия педагогикасининг умумий асослари. Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси фани хақида умумий тушунча. Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси фаннинг предмети ва асосий вазифалари. Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси фаннинг баркамол инсонни тарбиясидаги ўрни. Шарк ва Фарб мутафаккирларининг фарзанд тарбияси хақидаги таълимлотлари. Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси фаннинг бошқа фанлар билан алоқаси. Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси фаннинг талқикот методлари.

2-Мавзу: Мактабгача таълим тарихи

Мактабгача таълим-тарбия педагогикасининг фан сифатида ривожланиш боскичлари. Мактаб ва мактабгача таълимнинг ташкил топиши, Ўзбекистон мустақилликка эришгандан кейинги даврдати мактабгача таълим. Мустақиллик йилларида мактабгача таълим тизимига янгича ёндашув. Мактабгача таълимга доир фармон, қарор ва фармонларни соҳага кенг татбиқ этиш усуллари. Ўзбекистон Республикасида мактабгача таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш истиқболлари хақида.

3-Мавзу: Ўзбекистон Республикасининг "Мактабгача таълим ва тарбия тўғрисидаги Қонуни"

Ўзбекистон Республикасининг "Мактабгача таълим ва тарбия" тўғрисидаги қонуни. Мактабгача таълим тизимида кадрларни тайёрлаш ва соҳага қабул қилишга кўйиладиган талаблар. Мактабгача таълим узлуксиз таълим тизимининг бошланғич бўғини сифатида.

4-Мавзу: Бўлажак мактабгача таълим педагогларини креатив қобилиятларини ривожлантириш. Мактабгача таълим ташкилоти тарбиянчиси шахсига кўйиладиган талаблар.

Мактабгача таълим ташкилоти тарбиянчиси шахсига кўйиладиган

таъбадлар. Тарбиячи ва педагогларнинг жамиятда тутган ўрни. Тарбиячининг шахсий ва касбий сифатлари. Тарбиячининг фаолиятлар жараёндаги креативлиги. Бўлажак мактабгача таълим педагогларини креатив қобилиятларини ривожлантириш мазмуни.

5-Мавзу: Мактабгача ёшдаги болаларнинг ривожланиши ва таълим тарбияси.

Мактабгача ёшдаги болаларнинг ривожланиши ва таълим-тарбиясининг ўзига хослиги. Мактабгача ёшдаги болаларнинг ёшга доир педагогик ва психологик хусусиятлари ва уларнинг бола соғлом ривожланишидаги аҳамияти. Мактабгача таълим даврида ёш давларининг ўзига хос хусусиятлари.

6-Мавзу: Бола шахсини ривожланиш омилилари.

Шахс ривожланиши ҳақида тушунча. Шахс ривожланишига таъсир этувчи омилилар: ирсият, муҳит, таълим-тарбия. Шахсини ривожланишида тарбиянинг ўрни. Болани тарбиялаш ва ривожланишида фаолиятларнинг ўрни.

7-Мавзу: Тарбия турлари ва уларнинг шахс камолотига таъсири.

Мактабгача ёшдаги болалар таълим-тарбияси. Мактабгача таълим ташкилотларида ташкил этиладиган тарбия турлари ва уларнинг шахс камолотига таъсири. Мактабгача таълимда тарбия бериш усуллари ва воситалари.

8-Мавзу: Мактабгача ёшдаги болаларни жисмоний тарбияси.

Жисмоний тарбия тушунчаси. Мактабгача таълим ташкилотларида болаларнинг жисмоний ривожланишига қўйиладиган талаблар. Мактабгача таълим ташкилотларида жисмоний тарбия бериш усуллари. Мактабгача ёшдаги болалар жисмоний тарбиясининг вазифалари. Мактабгача таълим болаларни жисмоний тарбиясининг воситалари. Мактабгача таълим ташкилотларида соғломлаштириш тадбирларини ташкил қилиш, спорт мусобақаларини ўтказиш.

9-Мавзу: Мактабгача ёшдаги болаларни ақлий тарбияси.

Мактабгача ёшдаги болаларга ақлий тарбия бериш мазмуни. Мактабгача таълим ташкилотларида ақлий тарбияни ташкил этилиши. Мактабгача ёшдаги болалар ақлий тарбияси вазифалари. Мактабгача ёшдаги болаларга таълим беришнинг ўзига хослиги.

10-Мавзу: “Йил қадам” давлат ўқув дастури асосида мактабгача таълим ташкилотларида фаолият марказларида таълим жараёндарини ташкил этиш.

Мактабгача таълим ташкилотларида таълим шакли. Мактабгача таълим ташкилотларида машғулот (фаолият) турлари. Машғулотнинг болаларни

мактабга тайёрлашдаги аҳамияти. Машғулот жалдвали тузиш талаблари. Машғулотда тарбиячининг етакчилик роли. Машғулотда тарбиячининг инновацион ёндашуви. Мактабгача таълим ташкилотларида экскурсияни ўтказиш мазмуни.

11-Мавзу: Мактабгача ёшдаги болаларни сенсор тарбияси.

Мактабгача ёшдаги болалар сенсор тарбиясининг мазмуни. Мактабгача ёш - сенсор жараёнларни ривожланиш даври. Сенсор тарбия вазифалари. Сенсор тарбиянинг асосий усули-текшириш. “Йил қадам” давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мактабгача ёшдаги болаларни сезиш қобилиятларини ривожлантиришни ташкил этиш.

12-Мавзу: Мактабгача ёшдаги болаларни ахлокий тарбияси.

Мактабгача ёшдаги болаларга ахлокий тарбия бериш мазмуни. Ахлокий тарбия бериш вазифалари, воситалари. Мактабгача ёшдаги болалар ахлокий тарбиясининг асосий принциплари ва методлари. Жамоа-шахс ахлокий қомолотининг асоси. Мактабгача ёшдаги болаларда ахлокий сифатларни тарбиялаш.

13-Мавзу: Мактабгача ёшдаги болаларни эстетик (нафосат) тарбияси.

Мактабгача ёшдаги болаларга эстетик тарбия бериш мазмуни. Эстетик тарбия бериш вазифалари, методлари, воситалари. “Йил қадам” давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мактабгача ёшдаги болаларни эстетик ривожлантиришни ташкил қилиш. (Музыка асосларидан фойдаланишга ўргатиш).

14-Мавзу: Мактабгача ёшдаги болаларни меҳнат тарбияси.

Меҳнат тарбиясининг назарий асослари. Мактабгача ёшдаги болаларга меҳнат тарбияси бериш мазмуни. Ёш авлод тарбиясида меҳнат тарбиясининг вазифалари. Мактабгача ёшдаги болаларни катталар меҳнати билан таништириш.

15-Мавзу: Мактабгача ёшдаги болаларни меҳнат турлари.

Мактабгача ёшдаги болалалар жалб қилинадиган меҳнат турлари. Меҳнат жараёнини режалаштириш.

16-Мавзу: Мактабгача таълим ташкилотларида меҳнатни ташкил этиш шакллари.

Ўз-ўзига хизмат қилиш, Топпирикларни бажариш, Ўлка тартибдаги меҳнат, Қўл меҳнати, Навбатчилик, Жамоа меҳнати. “Йил қадам” давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мактабгача ёшдаги болалар меҳнатини ташкил этиш.

17-Мавзу: Мактабгача ёшдаги болаларга иктисодий тарбия бериш.

Мақтабгача ёшдаги болаларга иқтисодий тарбия бериш мазмуни.Марказий Осиё мутафаккирларининг иқтисодий тарбия ҳақидаги қарашлари. Мақтабгача таълим ташкилотларида иқтисодий тарбияни ташкил этиш.	Мақтабгача ёшдаги болаларга ҳукукий тарбия бериш.
18-Мавзу: Мақтабгача ёшдаги болаларга ҳукукий тарбия бериш мазмуни. Мақтабгача ёшдаги болаларга ҳукукий тарбия бериш ҳақидаги Марказий Осиё мутафаккирларининг ҳукукий тарбия ҳақидаги қарашларидан болаларга ҳукукий тарбия беришда фойдаланиш. Фаолият марказларида мақтабгача ёшдаги болаларни ўзбекистон Республикаси Конституцияси билан таништириш.	19-Мавзу: Мақтабгача таълим ташкилотларида"Бола ҳукуклари тўғрисида"ги БМТ Конвенциясидан фойдаланиш.
Мақтабгача таълим ташкилотларида"Бола ҳукуклари тўғрисидаги Конвенция"дан фойдаланишнинг аҳамияти. Бола ҳукуклари тўғрисидаги Конвенция"нинг асосий тамойиллари.	20-Мавзу: Мақтабгача ёшдаги болаларга экологик тарбия бериш. Экологик тарбия беришнинг назарий асослари. Табиатта тўғри муносабатни тарбиялаш.Мақтабгача ёшдаги болаларни табиат билан таништириш йўллари.
21-Мавзу: "Нолк қадам"давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мақтабгача ёшдаги болаларни экологик тарбиясини ташкил этиш.	Мақтабгача ёшдаги болаларни табиат бурчагидадаги фаолиятлари. (фаолият марказларида)
22-Мавзу: Ўйиннинг бола фаолияти сифатидаги моҳияти ва ўзига хослиги.	Ўйин бола фаолиятининг асосий тури сифатида.Ўйиннинг келгб чикши тарихи.
23-Мавзу: Ўйин турлари . Ижодий ўйинлар.	Ижодий ўйин турлари.
24-Мавзу: Қоидалли ўйинлар болаларга таълим бериш шакли сифатида.	Қоидалли ўйинлар. Қоидалли ўйин турлари.
25-Мавзу: Дидактик ўйин турлари.	Буюмлар билан ўйналадиган ўйинлар.Стол устига қўйиб ўйналадиган ўйинлар.Озғак дидактик ўйинлар.
26-Мавзу: Бола тарбиясида ўйинчоқнинг аҳамияти.	Ўйинчоқ турлари,ўйинчоқка қўйилдиган талаблар.
27-Мавзу: Мақтаб таълимига тайёрлаш.	

Мақтабгача ёшдаги болаларни мактаб таълимига тайёрлаш назарияси.Мақтабгача таълим ташкилоти ва мактаб дастурларидаги изчиллик.Болани мактаб таълимига психологик тайёрлаш.	Мақтабгача ёшдаги болаларни мактаб таълимига тайёрлаш назарияси.Мақтабгача таълим ташкилоти ва мактаб дастурларидаги изчиллик.Болани мактаб таълимига психологик тайёрлаш.
28-Мавзу: Мақтаб таълимида болалар фаолиятини ташкил этишнинг аҳамияти .Мақтабгача таълим ташкилотининг мактаб билан алоқа шакллари Тайёрлов гуруҳ болаларни мактаб таълимига тайёрлаш вазифалари.	29-Мавзу: Мақтабгача таълим ташкилоти ва оила ҳамкорлиги. Ёш авлод тарбиясида оиланинг ўрни ҳақида мутафаккирлар таълимоти. Мақтабгача таълим ташкилотида камраб олинмаган болалар ота-оналари билан иш юритиш шакллари.Иқтимоий муҳофазага муҳтож бўлган ота-оналар билан ишлаш.
30-Мавзу: Мақтабгача таълим ташкилотининг оила билан ишлаш шакллари.	Тарбиячининг боланинг оиласига бориб қўриши.Умумий мақсислар.Шахсий суҳбатлар.Очик эшиклар кунини ташкил қилиш.
31-Мавзу: Мақтабгача таълим ташкилотида педагогик жараёни ташкил этиш. Мақтабгача таълим ташкилотларида куннинг биринчи ва иккинчи ярмида болалар ҳаётини ташкил этиш.	32-Мавзу: Умумий турдаги давлат ва нодавлат мактабгача таълим ташкилотларини ташкил этиш.
Давлат ва нодавлат мактабгача таълим ташкилотларини ташкил қилиш Мақтабгача таълим ташкилотида киска муддатли гуруҳларни ташкил этиш. Турли турдаги мактабгача таълим ташкилотлари ташкилий тузилмаси.	33-Мавзу: Мақтабгача таълим ташкилотларида методик ишларни ташкил этиш ва раҳбарлик қилиш.
Таълим-тарбия ишларини режалаштириш.Болаларга давлат ва нодавлат мактабгача ташкилотларида таълим-тарбия бериш. Мақтабгача таълим ташкилотларида ўқув,методик хужжатларни юритиш.Педагогик кенгашни ўтказишга раҳбарлик қилиш.	

III. Амалий машғулотлар бўйича кўрсатма ва тавсиялар.

Амалий машғулотлар учун қуйидаги мавзулар тавсия этилади:

1. Мақтабгача таълим-тарбия педагогикасининг умумий асослари. Мақтабгача таълим-тарбия педагогикаси фани ҳақида умумий тушунча.

2.Мақтабгача таълим-тарбия педагогикаси фанининг предмети ва асосий вазифалари. Мақтабгача таълим-тарбия педагогикаси фанининг баркамол инсонни тарбиясидаги ўрни.

3.Шарк ва Ғарб мутафаккирларининг фарзанд тарбияси хақидаги таълимотлари. Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси фанининг бошқа фанлар билан алоқаси.

4. Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси фанининг тадқиқот методлари

5. Мактабгача таълим тарихи

6.Мактабгача таълим-тарбия педагогикасининг фан сифатида ривожланиш босқичлари,мактабгача таълимнинг ташкил топиши.

7. Ўзбекистон мустақилликка эришгандан кейинги даврдаги мактабгача таълим.Мустақиллик йилларида мактабгача таълим тизимига янгича ёндашув.

8. Мактабгача таълимга доир фармон, қарор ва фармоншларни соҳага кенг татбиқ этиш усуллари.

9.Ўзбекистон Республикасининг"Мактабгача таълим ва тарбия тўғрисидаги Қонуни"

10. Мактабгача таълим тизимига кадрларни тайёрлаш ва соҳага қабул қилишга қўйиладиган талаблар.

11.Бўлажак мактабгача таълим педагогларини креатив қобилиятларини ривожлантириш.

12.Мактабгача таълим ташкилоти тарбиячиси шахсига қўйиладиган талаблар.

13. Тарбиячи ва педагогларнинг жамиятда тутган ўрни.

14.Тарбиячининг шахсий ва касбий сифатлари.

15.Тарбиячининг фаолиятлар жараёнидаги креативлиги.

16.Бўлажак мактабгача таълим педагогларини креатив қобилиятларини ривожлантириш мазмуни.

17.Мактабгача ёшдаги болаларнинг ривожланиши ва таълим-тарбиясининг ўзига хослиги.

18. Мактабгача ёшдаги болаларнинг ёшга доир педагогик ва психологик хусусиятлари ва уларнинг бола соғлом ривожланишидаги аҳамияти.

19.Мактабгача таълим даврида ёш давларининг ўзига хос хусусиятлари.

20.Бола шахсини ривожланиш омиллари.

21.Шахс ривожланишига таъсир этувчи омиллар: ирсият,мухит,таълим-тарбия.

22.Шахсни ривожланишида тарбиянинг ўрни.Болани тарбиялаш ва ривожланишида фаолиятларнинг ўрни.

23.Мактабгача ёшидаги болалар таълим-тарбияси.

24.Мактабгача таълим ташкилотларида тарбия турлари ва уларнинг

шахс камолотига таъсири.

25.Мактабгача таълимда тарбия бериш усуллари ва воситалари.

26. Жисмоний тарбия тушунчаси. Мактабгача таълим ташкилотларида болаларнинг жисмоний ривожланишига қўйиладиган талаблар.

27.Мактабгача таълим ташкилотларида жисмоний тарбия бериш усуллари. Мактабгача ёшдаги болалар жисмоний тарбиясининг вазифалари.

28.Мактабгача ёшдаги болаларни жисмоний тарбиясининг воситалари.Мактабгача таълим ташкилотларида соғломлаштириш тадбирларини ташкил қилиш,спорт мусобақаларини ўтказиш.

29.Мактабгача ёшдаги болаларга ақлий тарбия бериш мазмуни.

Мактабгача таълим ташкилотларида ақлий тарбияни ташкил этилиши. Мактабгача ёшдаги болалар ақлий тарбияси вазифалари.

30.Мактабгача ёшдаги болаларга таълим беришнинг ўзига хослиги.

31."Илк қадам"давлат ўқув дастури асосида мактабгача таълим ташкилотларида фаолият марказларида таълим жараёнларини ташкил қилиш.

32.Мактабгача таълим ташкилотларида таълим шакли.

Мактабгача таълим ташкилотларида машғулот (фаолият) турлари Машғулотларнинг болаларни мактабга тайёрлашдаги аҳамияти.Машғулот жадвали тузиш талаблари. Машғулотда тарбиячининг етакчилик роли.

33.Машғулотга тарбиячининг инновацион ёндашуви. Мактабгача таълим ташкилотларида экскурсияни ўтказиш мазмуни.

34.Мактабгача ёшдаги болалар сенсор тарбиясининг мазмуни,Мактабгача ёш -сенсор жараёнларни ривожланиш даври.

35.Сенсор тарбия вазифалари. Сенсор тарбиянинг асосий усул-текшириш.

36. "Илк қадам"давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мактабгача ёшдаги болаларни сезиш қобилиятларини ривожлантиришни ташкил этиш.

37.Мактабгача ёшдаги болаларга ахлокий тарбия бериш мазмуни.Ахлокий тарбия бериш вазифалари,воситалари.

38.Мактабгача ёшдаги болалар ахлокий тарбиясининг асосий принциплари ва методлари

39.Жамоа шахс ахлокий қомолотининг асоси. Мактабгача ёшдаги болаларда ахлокий сифатларни тарбиялаш.

40.Мактабгача ёшдаги болаларга эстетик тарбия бериш мазмуни.Эстетик тарбия бериш вазифалари , методлари , воситалари .

41."Илк қадам"давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мактабгача ёшдаги болаларни эстетик ривожлантиришни ташкил

этиш.(Муслик асбобларидан фойдаланишга ўргатиш).

42.Мақтабгача ёшдаги болаларни меҳнат тарбияси.

43.Ёш авлод тарбиясида меҳнат тарбиясининг вазифалари. Мақтабгача ёшдаги болаларни катталар меҳнати билан таништириш.

44.Мақтабгача ёшдаги болаларлар жалб қилинадиган меҳнат турлари.

45.Меҳнат жараёнини режалаштириш.

Ўз-ўзига хизмат қилиш,Топпирикларни бажариш,Якка тартибдари меҳнат,Қўл меҳнати,Навбатчилиқ,Жамоа меҳнати.

46.“Илк қадам”давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мақтабгача ёшдаги болалар меҳнатини ташкил этиш.(МТТда)

47. Марказий Осиё мутафаккирларининг иқтисодий тарбия ҳақидаги қарашлари.

48.Мақтабгача таълим ташкилотларида иқтисодий тарбияни ташкил қилиш.

49. Мақтабгача ёшдаги болаларга ҳукукий тарбия бериш.

Марказий Осиё мутафаккирларининг ҳукукий тарбия ҳақидаги қарашлардан болаларга ҳукукий тарбия беришда фойдаланиш.

50.Мақтабгача ёшдаги болаларни Ўзбекистон Республикаси Конституцияси билан таништириш.(МТТда)

51.Мақтабгача таълим ташкилотларида“Бола ҳукуклари тўғрисидаги Конвенция”дан фойдаланишнинг аҳамияти.

52.Бола ҳукуклари тўғрисидаги Конвенция”нинг асосий тамойиллари.

53. Мақтабгача ёшдаги болаларга экологик тарбия бериш.

54.Мақтабгача ёшдаги болаларни табиат билан таништириш йўллари.

55. “Илк қадам”давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мақтабгача ёшдаги болаларни экологик тарбиясини ташкил этиш.(МТТда)

56.Мақтабгача ёшдаги болаларни табиат бурчагидаги фаолиятлари.(фаолият марказларида)

57.Ўйин бола фаолиятининг асосий тури сифатида.Ўйиннинг келиб чиқиш тарихи.

58.Ижодий ўйин турлари.

59.Қондили ўйинлар. Қондили ўйин турлари.

60.Дидактик ўйин турлари.

61. Бола тарбиясида ўйинчоқнинг аҳамияти.

62.Ўйинчоқ турлари,ўйинчоқка қўйиладиган талаблар.

63.Мақтабгача ёшдаги болаларни мактаб таълимига тайёрлаш назарияси.Мақтабгача таълим ташкилоти ва мактаб дастуридаги изчиллик.Болани мактаб таълимига психологик тайёрлаш.

64.Мақтабгача таълим ташкилотининг мактаб билан алоқа шакллари

Тайёрлов гуруҳ болаларни мактабга тайёрлаш вазифалари.

65.Ёш авлод тарбиясида оиланинг ўрни ҳақида мутафаккирлар таълимоти. Мақтабгача таълим ташкилотига қараб олинмаган болалар ота-оналари билан иш юритиш шакллари.

66.Ижтимоий муҳофазатга муҳтож бўлган болалар ота-оналари билан ишлаш.

67. Мақтабгача таълим ташкилотининг оила билан ишлаш шакллари. Тарбиячининг боланинг оиласига бориб кўриши.

68.Умумий мажлислар,Шахсий суҳбатлар.

69.Очик эшиклар кунини ташкил қилиш.(МТТда)

70.Мақтабгача таълим ташкилотига педагогик жараёнини ташкил этиш.

71.Мақтабгача таълим ташкилотларида куннинг биринчи ва иккинчи ярмида болалар ҳаётини ташкил қилиш.

72. Умумий тирдаги давлат ва нодавлат мақтабгача таълим ташкилотларини ташкил этиш.

73.Давлат ва нодавлат мақтабгача таълим ташкилотларини ташкил этиш Мақтабгача таълим ташкилотига қисқа муддатли гуруҳларни ташкил этиш.

Турли турдаги мақтабгача таълим ташкилотлари ташкилий тузилмаси.

74.Мақтабгача таълим ташкилотларида методик ишларни ташкил этиш ва раҳбарлик қилиш.

75. Таълим-тарбия ишларини режалаштириш.

76.Болаларга давлат ва нодавлат мақтабгача ташкилотларида таълим-тарбия бериш.

77.Мақтабгача таълим ташкилотларида ўқув,методик хужжатларни юритиш.

78.Педагогик кенгашни ўтказишга раҳбарлик қилиш.

IV. Мустақил таълим ва мустақил ишлар

Аудиториядан ташқари вақтда бажариладиган мустақил ишлар қуйидаги турларда амалга оширилиши тавсия этилади:

- эссе – долзарб мавзу бўйича шахсий фикрини танқид, публицистик ва бошқа жанрларда ёзма баён қилиш;
- доклавлар тайёрлаш;
- курс иши ёзиш;
- конспект ёзиш;
- глоссарий тузиш;
- индивидуал ва гуруҳий ўқув лойиҳаси;
- кейс-топпирикларини бажариш;

- мавзули портфолиолар тузиш;
 - ахборот-тахлилий материаллар билан ишлаш;
 - манабалар билан ишлаш;
 - мултимедияли таклимотлар яратиш;
 - дарсларнинг методик ишланмаларини тайёрлаш;
 - дарслардан ташқари машгулотлар ишланмаларини тайёрлаш;
 - дарслик йўналиши(мутахассислик)нинг хусусиятидан келиб чиққан таълим йўналиши(мутахассислик)нинг фойдаланиш мумкин.
 - ҳолда мустақил ишларнинг бошқа турларидан фойдаланиш мумкин.
- Мустақил таълим учун тавсия этилган мавзулар:
1. Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси фаннинг предмети ва асосий вазифалари. Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси фаннинг таълим методлари
 2. Мактабгача таълим тарихи. Мустақиллик йилларида мактабгача таълим тизимига янгича ёндашу.
 3. Мактабгача таълимда доир фармон, қарор ва фармонларни соҳага келтириш этиш.
 4. Булжак мактабгача таълим педагогларини креатив қобилиятларини ривожлантириш мазмуни.
 5. Мактабгача ёшдаги болаларнинг ривожланиши ва таълим-тарбиясининг ўзига хослиги.
 6. Мактабгача таълим ташкилотларида тарбия турлари ва уларнинг шахс қамолотига таъсир.
 7. Мактабгача таълим ташкилотларида жисмоний тарбия бериш усуллари. Мактабгача ёшдаги болалар жисмоний тарбиясининг вазифалари.
 8. Мактабгача таълим ташкилотларида соғломлаштириш тадбирларини ташкил қилиш, спорт мусобақаларини ўтказиш.
 9. Мактабгача ёшдаги болаларга ақлий тарбия бериш мазмуни.
 10. Мактабгача ёшдаги болаларга таълим беришнинг ўзига хослиги.
 11. "Йил қадам" давлат ўқув дастури асосида мактабгача таълим ташкилотларида фаолият марказларида таълим жараянларини ташкил этиш.
 12. Мактабгача таълим ташкилотларида таълим шакли. Машгулотта тарбиячининг инновацион ёндашуви. Мактабгача таълим ташкилотларида экскурсияни ўтказиш мазмуни.
 13. Мактабгача ёшдаги болалар сенсор тарбиясининг мазмуни
 14. "Йил қадам" давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мактабгача ёшдаги болаларни сезиш қобилиятларини ривожлантиришни ташкил қилиш
 15. Ҳамаю шахс ахлокий қомолотининг асоси. Мактабгача ёшдаги

- болаларда ахлокий сифатларни тарбиялаш.
16. Мактабгача ёшдаги болаларга эстетик тарбия бериш мазмуни. Эстетик тарбия бериш вазифалари, методлари, воситалари.
 17. "Йил қадам" давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мактабгача ёшдаги болаларни эстетик ривожлантиришни ташкил қилиш. (Мусика асбобларидан фойдаланишга ўргатиш).
 18. Мактабгача ёшдаги болаларни меҳнат тарбияси.
 19. "Йил қадам" давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мактабгача ёшдаги болалар меҳнатини ташкил қилиш.
 20. Мактабгача таълим ташкилотларида иқтисодий тарбияни ташкил қилиш.
 21. Мактабгача ёшдаги болаларга ҳуқуқий тарбия бериш.
 22. Мактабгача ёшдаги болаларни Ўзбекистон Республикаси Конституцияси билан таништириш. (МТД)
 23. Мактабгача таълим ташкилотларида "Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги Конвенция" дан фойдаланишнинг аҳамияти. (МТД)
 24. Мактабгача ёшдаги болаларга экологик тарбия бериш. Мактабгача ёшдаги болаларни табиат билан таништириш йўллари.
 25. "Йил қадам" давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мактабгача ёшдаги болаларни экологик тарбиясини ташкил қилиш. Мактабгача ёшдаги болаларни табиат бўғчаидаги фаолиятлари. (фаолият марказларида)
 26. Ўйин бола фаолиятининг асосий тури сифатида. Ўйиннинг келиб чиқиш тарихи.
 27. Дидактик ўйин турлари.
 28. Бола тарбиясида ўйинчоннинг аҳамияти. Ўйинчон турлари, ўйинчонга қўйилган талаблар.
 29. Мактабгача ёшдаги болаларни мактаб таълимига тайёрлаш назариси.
 30. Мактабгача таълим ташкилотининг оила билан ишлаш шакллари.
 31. Умумий мақсислар. Шахсий суҳбатлар.
 32. Мактабгача таълим ташкилотларида педагогик жараянни ташкил этиш.
 33. Мактабгача таълим ташкилотларида куннинг биринчи ва иккинчи ярмида болалар ҳаётини ташкил қилиш.
 34. Умумий турлари давлат ва нодавлат мактабгача таълим ташкилотларини ташкил қилиш. Давлат ва нодавлат мактабгача таълим ташкилотларини ташкил қилиш
 35. Мактабгача таълим ташкилотларида қисқа муддатли турмушларни ташкил қилиш.

36. Мактабгача таълим ташкилотларида методик ишларни ташкил этиш ва раҳбарлик қилиш.

37. Таълим-тарбия ишларини режалаштириш.

38. Болаларга давлат ва нодавлат мактабгача таълим-тарбия бериш.

39. Мактабгача таълим ташкилотларида ўқув, методик хужжатларни юритиш.

Педагогик кенгашни ўтказишга раҳбарлик қилиш.

40. Мактабгача ёшдаги болалар ривожланишида "Илк қадам" дастурининг аҳамияти.

У. Курс ишини тайёрлаш бўйича кўрсатма ва тавсиялар.

"Мактабгача педагогика" фани бўйича бажариладиган курс иши талабдорларга танлаган мавзуси бўйича адабиётларни, яъни дарсликлар, ўқув қўлланмалар, илмий мақолаларни излаб топиш ва улар билан ишлаш заруриятини юзга келтиради. Бу жараён талабанинг илмий методик тайёрларлигини оширади ва мустақил ижодий ишлаш фаолиятини ривожлантиради. Шунингдек, олган назарий билимларини қўллашда амалий қўникмалар ҳосил қилиш тайёрларлиги оширади ва мустақил ижодий ишлари фаолиятини ривожлантиради. Шунингдек, олган назарий билимларини қўллашда амалий қўникмалар ҳосил қилиш, ҳамда бевосита педагогик жараёнда уни қўлай олишдан иборат.

Курс иши мавзулари бевосита мактабгача таълим ташкилотларида педагогик жараёнга боғлиқ ҳолда ишлаб чиқилади ва ҳар бир талабага алоҳида шахсий топшириқ берилади.

Шунинг учун ҳам ўқитувчи курс ишини тақсимлаш ва тушунтириш учун ўқув режасида ажратилган 4 соат ичида курс ишининг моҳияти, тадқиқот олиб бориш усуллари ва адабиётлар билан ишлаш, яъни уларда масаланинг қўйлиши, нима иш қилинганилиги, уларнинг мавжуд ишлардан фарқи, тақлиф ёки тавсия қилинаётган усуллари ажрата олиш ҳақида батафсил тушунтириш назарда тутилади.

Курс иши:

- талабда танланган мавзу бўйича ўз назарий билиминини чуқурлаштириши;
- психологик-педагогик, методик ва ўқув материалларини таҳлил қилиш маънасини ўзлаштириш;
- педагогик экспериментни режалаштириши, тайёрлаши ва ўтказиши;
- эксперимент натижаларига ишлов бериш маънасини эгаллаши;

• назарий ва эксперимент натижаларини умумлаштириш маънасини эгаллашга имкон яратад.

Курс иши талаба томонидан бажарилган кичик илмий тадқиқот иши ҳисобланади, шунинг учун ҳам мавзунинг долзарблиги ва бажарилган ишнинг сифатига қараб талабаларнинг илмий анжуманларга тавсия этилиши ёки бўлиғуси диплом ишига асос қилиб олишга маслаҳат қилиниши мумкин.

Курс иши мавзулари кафедра томонидан ишлаб чиқилади ва ўқув йилининг бошида шу ўқув йили учун тасдиқланади. Талаба ўзини қизиқтирган мавзунини тандаб олгандан сўнг, бу мавзу бўйича иш режасини тузади ва уни тасдиқлаш учун кафедрага тақдим этади. Талабанинг танлаган курс иши мавзуси тасдиқлангандан сўнг кафедра унга илмий раҳбар таъинлайди. Талаба курс ишини ўз илмий раҳбарининг бевосита раҳбарлигида бажаради.

Курс иши мавзулари

1. Илк ва мактабгача ёшдаги болалар ривожланишига қўйилган Давлат талаблари асосида тайёрлов гуруҳи болаларини мактаб таълимига тайёрлаш.

2. Бўлажак мактабгача таълим педагогларини креатив қобилиятларини ривожлантириш механизми

3. Мактабгача таълим ташкилоти тарбиячисининг фаолиятлар жараёнидаги педагогик маҳорати

4. Таълимий ўйинлар воситасида мактабгача ёшдаги болаларини маънавий-ахлоқий тарбиялаш механизми.

5. Дидктик ўйинлар асосида мактабгача ёшдаги болаларни актив қобилиятларини шакллантириш.

6. Мактабгача таълим ташкилотларида кун тартиби ташкил этиш механизми.

7. "Илк қадам" давлат ўқув дастури асосида мактабгача таълим ташкилотларида фаолият марказларида таълим жараёндарини ташкил этиш

8. Мактабгача ёшдаги болаларнинг ривожланиши ва таълим тарбияси.

9. Мактабгача ёшдаги болаларга таълим беришнинг ўзига хослиги

10. Куннинг биринчи ва иккинчи ярмида болалар ҳаётини ташкил этиш

11. Мактабгача таълим ташкилотларида кюка мудлагли гуруҳларни ташкил этиш

12. Мактабгача таълимга оид қонун, фармонларни амалиётга жорий этиш

13. "Илк қадам" давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида

мактабгача ёшдаги болалар меҳнатини ташкил этиш.	
14. Мактабгача ёшдаги болаларни мухит таъсирида тарбиялаш.	
15. Болаларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашда мактабгача таълим ташкилотларининг ўрни.	
16. Миллий халқ ўйинлари асосида болаларда одоб-ахлоқни тарбиялаш.	
17. "Илк кадам" давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мактабгача ёшдаги болаларни сезиш қобилиятларини ривожлантириш.	
18. Машгулотларни ташкил этишда педагогик технологиялардан фойдаланиш.	
19. "Илк кадам" давлат ўқув дастури асосида фаолият марказларида мактабгача ёшдаги болаларни эстетик ривожлантиришни ташкил этиш.	
20. МТТ да жисмоний тарбияни ташкил этишда миллий кадрлардан фойдаланиш.	
21. Болалар руҳиятини ўрганишнинг педагогик хусусиятлари.	
22. Ўйин воситасида фидойилик тарбияси.	
23. Болаларда халқ ўйинлари орқали жисмоний баркамолликни тарбиялаш.	
24. Мактабгача таълим ёшдаги болаларга ақлий тарбия бериш усул ва методлари.	
25. Мактабгача таълим ёшдаги болаларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашда миллий урф одатлардан фойдаланиш.	
26. Болаларни катталар намунасида тарбиялаш меҳанзмлари.	
27. Мактабгача ёшдаги болаларнинг ёшга доир педагогик ва психологик хусусиятлари ва уларнинг бола соғлом ривожланишидаги аҳамияти	
28. Мактабгача ёшдаги болаларни жисмоний тарбиясининг воситалари.	
29. Мактабгача таълим ташкилотларида соғломлаштириш тадбирларини ташкил қилиш, спорт мусобақаларини ўтказиш.	
30. Болаларни мактаб таълимига тайёрлашда ақлий тарбиянинг аҳамияти.	
31. Таълим тизимида мактабгача таълим ташкилотларининг тутган ўрни ва уни истиқболлари.	
32. Умумий турдаги давлат ва нодавлат мактабгача таълим ташкилотларини ташкил этиш.	
33. Ўзбекистонда ижтимоий мактабгача таълимнинг вузудга келиши ва тараққиёт боғиқлари.	
34. Мактабгача таълим ташкилотининг йиллик иш режасининг мазмун-моҳияти, максад ва вазифалари.	
35. Мактабгача ёшдаги болалар эстетик тарбиясининг мазмун моҳияти.	
36. Болалар жамоасини шакллантиришга ёрдам берувчи шарт-	

шароитлар.	
37. Мактабгача ёшдаги болаларни меҳнатини ташкил этиш.	
38. Меҳнат тарбиясининг мазмуни.	
39. Ўйин - бола фаоллигини асосий тури.	
40. Машгулот-мактабгача ёшдаги болаларга таълим беришнинг асосий шакли.	
41. Қондаги ўйинлар болаларга таълим бериш шакли.	
42. Эҳсония-мактабгача ёшдаги болаларни ақлий жиҳатдан тарбиялаш шакли.	
43. Мактабгача ёшдаги болаларни мактаб таълимига тайёрлаш назарияси.	
44. "Илк кадам" давлат ўқув дастури асосида мактабгача таълим ташкилотларида фаоллият марказларида таълим жараёндарини ташкил этиш.	
45. Жамоа шахс ахлоқий қомолотининг асоси.	
46. Мактабгача ёшдаги болаларда ахлоқий сифатларни тарбиялаш.	
47. "Илк кадам" давлат ўқув дастури асосида фаоллият марказларида мактабгача ёшдаги болаларни эстетик ривожлантиришни ташкил қилиш. (Музыка асбобларидан фойдаланишга ўргатиш).	
48. Мактабгача ёшдаги болаларни меҳнат тарбияси.	
49. "Илк кадам" давлат ўқув дастури асосида фаоллият марказларида мактабгача ёшдаги болалар меҳнатини ташкил этиш.	
50. Мактабгача таълим ташкилотларида иқтисодий тарбияни ташкил этиш.	
51. Мактабгача ёшдаги болаларни Ўзбекистон Республикаси Конституцияси билан таништириш.	
52. Мактабгача таълим ташкилотларида "Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги Конвенция" дан фойдаланишнинг аҳамияти.	
53. Мактабгача ёшдаги болаларга ҳуқуқий тарбия бериш.	
54. Мактабгача таълим ташкилотининг мактаб билан алоқа шакллари	
55. Мактабгача таълим ташкилотларида "Очик эшиклар кўни" ни ташкил қилиш	
3. VI. Таълим натижалари (шақлландирилган компетенциялар)	
Таъба билиш керак:	
• Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси фанининг назарияси ва фанининг умумий асосларини, "Илк кадам" давлат ўқув дастурида белгиланган болалар фаоллигини тўғри ташкил этиш мазмунини, мактабгача таълим ташкилотларида педагогик фаоллигини рационал йўлга қўйиш ва ташкил этиш қонунликлари ҳақида тасаввурга эга бўлиш;	

(билим) • Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси курсини ўзлаштирган талаба фанини ҳар томонлама педагогик, психологик, билим, кўникма ва малакаларга эга бўлади, янги аҳборот технологияларини қўллаб, олган билимларини педагогик ва илмий фаолиятида қўлай олиш кабиларини <i>билиши ва улардан фойдалани олиши; (кўникма).</i> • Мактабгача таълим-тарбия педагогикаси фанини ўқитишда таълим технологиялари, тарқатма материаллар, электрон дарсликлар ва қўлланмалар, интернет маълумотлари, болаларни ёш ва психологик хусусиятларини инобатга олган ҳолда, педагогик ва психологик жиҳатдан тўғри ташкил этилган фаолиятни мактабгача таълим ташкилотларида олиб бориш ва бола психологияси ва физиологиясини ривожлантиришда ўз тажриба ва малакаларини тўғри қўлай олишни билишлари ва тегишли кўникмаларига эга бўлиши керек (малака)	4. VII. Таълим технологиялари ва методлари: • интерфаол кейс-стадилар; (мантаний фикрлаш, тезкор савол-жавоблар); • гуруҳларда ишлаш; • амалий машғулотлар • тақдиротларни қилиш; • индивидуал лойиҳалар; • жамoa ишлаш ва химова қилиш учун лойиҳалар. • ижодий ишлар яратиш.	5. VIII. Креативларни олиш учун талабалар: Фанта оид назарий ва услубий тушунчаларни тўла ўзлаштириш, тахлил натижаларини тўғри акс эттира олиш, ўрганилаётган жараёнлар ҳақида мустақил мушоҳада юритиш ва жорий, орадик назорат шаклларида берилган вазифа ва топшириқларни бажариш, якуний назорат бўйича ёзма ишни топшириш.	6. Асосий адабиётлар: 1. Кодирова Ф.Р, Тошпўлатова Ш.К, Каюмова Н.М, Агзамова М.Н. "Мактабгача педагогика" Т.: Тафаккур, Т-2019. Дарслик. 2. Соликова Ш.А. Мактабгача педагогика. Т.: Тафаккур бўстони. 2013 й. Дарслик. 3. Каюмова.Н.М. Мактабгача педагогика. Т.: ТДПУ -2013й. Ўқув қўлланма. 4. Джурбаева.Д.Р. Мактабгача таълим ёшидаги болаларга таълим-тарбия беришнинг замонавий тенденциялари Т.: 2015 й. ЎзгПФТИ. Услубий қўлланма. 5. Джурбаева.Р.Х. Таълим менежменти. Т.: 2006й. Ўқув қўлланма.
---	---	--	--

6. Ф.Р.Кодирова. Болалар нутқини ривожлантириш назарияси ва ва методикаси. Т-"ИСТИҚЛОЛ, 2006 й. Ўқув қўлланма. 7. Д.Р. Бабаева. "Нутқ ўстириш назарияси ва методикаси" Т.: "Баркамол авлод фаз" 2018 й. Дарслик. 8. "Илк қадам" давлат ўқув дастури, Т-2018 й. Кўшимча адабиётлар: 1. Ш.М.Мирзиёев. "Буюк келажатимизни мард ва қиймжаноб халқимиз билан бирга қурамыз." Т-20017 й. 2. Ш.М.Мирзиёев. "Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамыз." Т-20016 й 3. Ш.М.Мирзиёев. "Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш-юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигини гарови". Т -2016 й. 4. Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси. Ўзбекистон Республикаси президентининг фармони. <i>Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017й., 6-сон, 70-модда.</i> 5. Ш.М.Мирзиёев. "2017-2021-йилларда мактабгача таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори. Т.-:2016й. 29-декабрь. 6. Д.Р. Бабаева "Нутқ ўстириш назарияси ва методикаси" Ўзбекистон Республикаси адлия вазирлиги ҳузуридаги "Интеллектуал мулк агентлиги", - Т.2020 йил. (электрон дарслик). 7. Ф.Р. Кодирова «Нутқ ўстириш методикаси» ЎУМ Т.; 2012 йил. (электрон). 8. Кодирова Р.М. Мактабгача ёшдаги болаларда диалогик нутқни ривожлантиришнинг руҳий омиллари. - Сарноғоч. 1998 йил. 9. "Болангиз мактабга тайёрми?" методик қўлланма. Т., 2001йил. 10. Ҳрестоматия по теории и методике развития речи детей дошкольного возраста. / Сост. М.М.Алексеева, В.И.Яшина. – М., 1999 йил.	ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ 1. Ўзбекистон республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида. (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 6-сон, 70-модда) 2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 - йил 6 – ноябрдаги "Ўзбекистоннинг янги тараққиёт даврида таълим - тарбия ва илм - фан соҳаларини ривожлантириш чора тadbирлари тўғрисида" ги ПФ - 6108 - сон фармони.
--	---

	Ахборот манбаалари: 1. www. tdpu. uz 2. www. pedagog. uz 3. www. ziyonet. uz
7.	Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети томонидан ишлаб чиқилган ва университет Кенгашининг 2022 йил "30" 08 2/3 даги қарори билан тасдиқланган
8.	Фан/модул учун масъул ва дастур муаллифи: Н.М.Каюмова - Низомий номли ТДПУ, "Мактабгача таълим психологияси ва педагогикаси" кафедраси доценти.
9.	Такризчилар: Н.Ш.Абдуллаева "МТТ директор ва мутахассисларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш институти" "Мактабгача ва мусикий таълим" кафедраси мудир, п.ф.д.(PhD) Г.Н.Ибрагимова ТДПУ "Педагогика ва психология" факультети декани, п.ф.д, доцент

Мактабгача таълим психологияси кафедраси мудир
Широбатова Т.Ш.